

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
ÁLLAMTITKÁRA

Iromány száma: **K/16018/1.**

Benyújtás dátuma: **2021-05-06 18:45**

Parlex azonosító: **1KMM78KH0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Völner Pál, Igazságügyi Minisztérium államtitkára**

Belső iktatószám: **VII-PF/34/2/2021**

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 2. melléklet 45. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében mellékelten megküldöm **Molnár Gyula (MSZP)** országgyűlési képviselő *"Mi a panaszjog háttere?"* című, K/16018. számú írásbeli választ igénylő kérdésére adott válaszat.

Budapest, 2021. május 6.

Tisztelettel:

Dr. Völner Pál

Címzett: **Molnár Gyula (MSZP)**

Benyújtó: **Dr. Völner Pál, Igazságügyi Minisztérium államtitkára**

Belső iktatószám: **VII-PF/34/2/2021**

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. §-ában foglaltak szerint dr. Varga Judit miniszterhez benyújtott, **Molnár Gyula (MSZP)** országgyűlési képviselő *"Mi a panaszjog háttere?"* című, K/16018. számú írásbeli kérdésére – a miniszter megbízásából – az alábbi választ adom.

Az Alaptörvény alapvető jogként rögzíti a közérdekű bejelentés alapjául szolgáló úgynevezett petíciós jogot. Az Alaptörvény XXV. cikke értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez. Ennek az alapvető jognak a szabályait a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Panasztv.) szabályozza.

A Panasztv. 1. § (4) bekezdése értelmében panasszal és közérdekű bejelentéssel bárki fordulhat a panasszal vagy a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez (a továbbiakban: eljárásra jogosult szerv).

A Panasztv. 1. § (2) bekezdése alapján a panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. Ezzel szemben a Panasztv. 1. § (3) bekezdése értelmében a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja.

A fentiek alapján tehát a Panasztv. általánosan, nem szektorspecifikusan biztosítja az egyének jogát a panasz vagy közérdekű bejelentés megtételére. Szükséges kihangsúlyozni, hogy a Panasztv. hatálya alá tartozó panasz vagy közérdekű bejelentés minden más eljárás megindítása iránti kérelemhez képest egy kiegészítő jellegű jogintézménynek tekinthető, igénybe vételére „végső eszközként” akkor van lehetőség, ha semmilyen egyéb eszköz (például más eljárás – legyen az büntető-, hatósági vagy más eljárás indítása) nem áll a panaszos rendelkezésére. A Panasztv. szerinti panasz megtétele nem zárja ki azt, hogy a panaszos ugyanazon ügyben más eljárást indítson, és az adott eljárásra vonatkozó szabályokban biztosított valamennyi garanciával – így például jogorvoslattal – éljen.

A Panasztv. 1. § (1) bekezdése értelmében az állami szervezeteknek és a helyi önkormányzati szervezeteknek kötelessége a panaszok és a közérdekű bejelentések elintézése. A Panasztv. 2. § (1) bekezdése tartalmazza az elbírálási határidőre vonatkozó főszabályt. Ennek értelmében a panaszt és a közérdekű bejelentést – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell elbírálni.

A panasz vagy közérdekű bejelentés érdemi elintézése lehet valamilyen intézkedés megtétele: a

Panasz tv. 3. § (1) bekezdése értelmében a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján – ha alaposnak bizonyul – gondoskodni kell a jogszerű vagy a közérdeknek megfelelő állapot helyreállításáról, az egyébként szükséges intézkedések megtételéről, a feltárt hibák okainak megszüntetéséről, az okozott sérelem orvoslásáról és indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről. A panaszost vagy a közérdekű bejelentőt a megtett intézkedésről a Panasz tv. 2. § (4) bekezdése értelmében haladéktalanul tájékoztatni kell.

A Panasz tv. bizonyos, taxatív módon felsorolt esetekben lehetőséget ad a panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálatának mellőzésére, azonban ezen esetekben is – a Panasz tv. 2. § (4) bekezdése értelmében – erről a tényről a megfelelő indok megjelölésével a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt haladéktalanul értesíteni kell. Ez esetben tehát az elintézés módja a panaszos vagy a közérdekű ilyen módon való tájékoztatása.

A panasz, illetve a közérdekű bejelentés elbírálási határidejére vonatkozó főszabály alól kivételt jelent a Panasz tv. 2. § (2) bekezdése szerint az, ha az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart.

Tekintettel a Panasz tv. fentiekben kifejtett jellegére, amely szerint a Panasz tv. általánosan, nem szektorspecifikusan rendelkezik a panaszok és közérdekű bejelentések rendszeréről, az elbírálást megalapozó vizsgálat típusa is rendkívül sokféle lehet, amelynek minden esetben igazodnia kell az adott ügy jellegéhez: így a határidő meghosszabbításának lehetősége biztosítja az eljárásra jogosult szerv részére a panasz, illetve a közérdekű bejelentés sajátosságaira tekintettel lévő, minél alaposabb kivizsgálását.

A Panasz tv. jelenleg nem tartalmaz maximális időtartamot a hosszabbítás tekintetében, ugyanakkor a határidő meghosszabbodása esetén is garanciát biztosít a panaszos, illetve közérdekű bejelentő részére: a Panasz tv. 2. § (2) bekezdése értelmében ilyen esetben a panaszost, illetve közérdekű bejelentőt egyrészt egyértelműen tájékoztatni kell a vizsgálat meghosszabbodásának indokairól, másrészt minden esetben közölni kell az elintézés várható időpontját.

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény alapján (a továbbiakban: Obtv.) az alapvető jogok biztos feladat- és hatáskörébe tartozik a Panasz tv. szerinti közérdekű bejelentések kezelése gyakorlatának, valamint a közérdekű bejelentések megfelelő intézésének vizsgálata. Az Obtv. 38/A. §-a alapján az alapvető jogok biztos egyrészt hivatalból is vizsgálja a közérdekű bejelentések hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, másrészt kérelemre is vizsgálja az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.

Az Obtv. 38/C. §-a értelmében a közérdekű bejelentő az általa vélelmezett visszasság orvoslása érdekében beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához, ha az eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést megalapozatlannak nyilvánítja, ha a közérdekű bejelentő a vizsgálat eredményével nem ért egyet, illetve, ha álláspontja szerint az eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést nem vizsgálta ki teljeskörűen.

Az alapvető jogok biztosának eljárására, vizsgálatára, intézkedési lehetőségeire ebben az esetben is az Obtv.-ben meghatározott általános rendelkezések irányadóak.

Budapest, 2021. május 6.

Tisztelettel:

Dr. Völner Pál